

[Ministeren for byggeri og boligvæsen.] øjeblikket, bortset fra ufaglærte; alle er i arbejde og endda i den grad, at vi har måttet have liggende en reserve af byggeri, som vi ikke har turdet sætte i gang for ikke at sprede arbejdskraften. Jeg kan nævne, at vi for Københavns vedkommende har mellem 6000 og 7000 boliger parat til at blive sat i gang, når der bliver noget af det andet byggeri færdigt, så jeg tror, der er tilstrækkelig frihed, når blot den bliver udnyttet rigtigt.

I øvrigt vil jeg, da der dog har været lidt tilløb til venlig behandling af mit forslag, takke de ærede ordførere for den begrænsede venlighed mod forslaget, og så er jeg iøvrigt villig til, som jeg sagde før, at diskutere det i det udvalg, der skal nedsættes, i håb om, at vi må komme til et resultat, som vil fremme de ideer, som jeg gerne har villet befordre med dette lovforslag.

Ingvar Dahl: Jeg vil gerne benytte lejligheden til at fremsætte et par bemærkninger vedrørende det ærede medlem hr. Elgaard og det ærede medlem hr. Thestrups stilling til kontrolbestemmelserne. Jeg for min part er noget overrasket over den stilling, de to ærede medlemmer indtager dertil. Forholdet er jo det, at overalt, hvor man i kommissioner eller udvalg har underkastet byggeriet drøftelser — det gælder også det såkaldte store huslejeudvalg, hvor man drøftede privatbyggeriet kontra foreningsbyggeriet, det sociale byggeri —, har alle de private bygherrer, som mødte, givet udtryk for — og pressen har været fyldt med løfter derom fra privatbyggeriets side —, at de gerne ville underkaste sig de samme kontrolbestemmelser, som det sociale boligbyggeri er inde under. Nu møder altså disse to ærede medlemmer her og afviser de kontrolforanstaltninger, som der er stillet forslag om, og hvorom det vel kan siges, at de ikke er overdrevent generende for privatbyggeriet, og de er i hvert fald ikke tilnærmelsesvis så skarpe som de kontrolbestemmelser, det sociale byggeri er inde under. Jeg troede i hvert fald, at de ærede medlemmer ikke havde en anden indstilling overfor friere former for privatbyggeriet, end dette erhverv selv havde og har givet udtryk for gennem udtalelser og gennem de tillidsmænd, som vi har mødt ved både den ene og den anden lejlighed.

Det ærede medlem hr. Elgaard fremsatte en bemærkning om, at en fastholdelse af lejeniveauet fra 1939 var noget, som alle havde forladt; jeg vil gerne gøre opmærksom på, at når jeg nævnte 1939-lejeniveauet,

var det i den forbindelse, at fastholdelsen deraf var det mål, som man havde stræbt imod, både ved huslejeloven og ved tidligere boligstøttelove, og jeg gjorde opmærksom på, at den højtærede boligminister nu havde taget stilling til spørgsmålet ved at påpege prisstigningen indtil 1. januar 1947. Det havde derfor ikke været nødvendigt at føre spørgsmålet om lejen ind i denne debat.

Endvidere har der af såvel det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarp som af det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) været rejst spørgsmål om anvendelsen af ufaglært arbejdskraft indenfor byggeriet. Dertil vil jeg gerne sige, at byggeområdet er vel et af de områder indenfor både håndværk og industri, hvor der er de største muligheder for fællesarbejde for faglærte og ufaglærte. Men der er jo visse dele af byggeriet, som ikke kan udføres af ufaglærte, og det er her, der har været mangel, specielt på murersvende. Det er længe siden, at vi fra fagorganisationernes side har henledt opmærksomheden på, at det var nødvendigt, at der blev bedre uddannelsesvilkår i fagene indenfor bygningsindustrien, fordi lærlingetallet fortsat var nedadgående. Vi har prøvet, om det ikke var muligt at skaffe de samme betingelser for lærlinge i byggefagene som for lærlinge i andre fag. Det har imidlertid indtil nu ikke været muligt. Jeg tror, at man fra mange sider har taget forkert på spørgsmålet om uddannelse; man har lige-som sagt, at der skulle en omskoling til. Jeg tror, at det punkt, hvor man skal sætte kræfterne ind, er ikke en omskoling fra ufaglærte til faglærte, men en opskoling af mere faglært arbejdskraft, end vi hidtil har haft, og en forbedring af de vilkår, som lærlingene i samtlige fag har.

Men der er måske andre områder, hvor byggeriet trænger til organisering. Jeg erkender at have set udkastet til den beretning, som arbejdskraftudvalget skal afgive om sin rejse til Sverige, og jeg har set, at man der organiserer byggeriet efter princippet: een bygherre, under hvem samtlige faglige arbejdere er organiseret. Her i vort land er der jo mange forskellige håndværksmestre om et byggearbejde, og det er måske i den forbindelse man tænker på, at byggeriet ikke har været særlig godt organiseret. Ja, jeg synes også, man mangler denne bygherreinstitution for byggeriets vedkommende til at samordne arbejdets gang under hele byggeriets forløb.

Endelig vil jeg gerne, hvad angår aldersrenteboligerne og den sociale linie, som den højtærede boligminister har anslået i de foreslåede ændringer, sige, at når det ærede